

Sygn. akt II Ca 1402/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2013 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko G. P.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 23 maja 2013 r., sygn. akt III C 1499/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 maja 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie zasądził od pozwanej G. P. na rzecz powódki (...) w W. kwotę 389,16 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 24 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty (I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (II) oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 107 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 77 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego (III).

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach:

G. P. oraz (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w W. w dniu 14 stycznia 2009 r. zawarły umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych na okres 24 miesięcy. W treści umowy znajduje się zapis o karze umownej wynikającej z regulaminu promocji w kwocie 1.500 zł., a w punkcie 7 informacji o usługach dodatkowych zapis, iż „w przypadku rozwiązania umowy zawartej na czas określony przed upływem Okresu Zastrzeżonego z przyczyn leżących po stronie Abonenta, Operator może obciążyć Abonenta opłatą specjalną określoną w cenniku usług telekomunikacyjnych (...)Sp. z o.o. odpowiednim dla Oferty, na podstawie której umowa została zawarta. Wysokość opłaty specjalnej jest zmienna w czasie i maleje wraz upływem Okresu Zastrzeżonego”.

Pismem z dnia 28 grudnia 2009 r. (...) z o.o. w W. wypowiedziała G. P. umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2010r. podając jako przyczynę nieuregulowane należności na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. wynikających z faktur :

- (...) z dnia 22.10.2009r. na kwotę 65,38 zł.
- (...) z dnia 22.09.2009r. na kwotę 88,73 zł.
- (...) z dnia 22.08.2009r. na kwotę 69,32 zł.

Jednocześnie w piśmie tym zostało zwarte wezwanie do zapłaty kwoty 223,43 zł zgodnie z wystawionymi dokumentami z informacją, iż zapłata do dnia 31 stycznia 2010 r. spowoduje bezskuteczność wypowiedzenia, a umowa będzie nadal obowiązywać. W przypadku braku zapłaty do tego terminu zostanie naliczona opłata specjalna z tytułu rozwiązania umowy przed upływem Okresu Zastrzeżonego.

G. P. otrzymała wypowiedzenie umowy.

Pismem z dnia 07 maja 2011 r. (...) z o.o. w W. wezwała G. P. do zapłaty kwoty 358,68 zł tytułem opłaty specjalnej za przedterminowe rozwiązanie umowy z terminem płatności do dnia 27 maja 2011 r.

G. P. otrzymała pismo z dnia 07 maja 2011r. / fakt bezsporny przyznany przez pozwaną.

Pismem z dnia 13 grudnia 2011r. (...) S.A. (...) w W. wysłała do G. P. zawiadomienie o przelewie wierzytelności wskazując, iż na mocy art. 509 k.c. w wyniku zawarcia w dniu 07.11.2011 r. umowy przelewu wierzytelności z (...) z o.o. w W., nabyła wierzytelność w kwocie 385,32 zł, przy czym kwota ta uwzględnia odsetki wyliczone na dzień 13.12.2011 r.

G. P. uiściła w dniu 25 sierpnia 2009r. na rzecz(...)Sp. z o.o. w W. kwotę 85 zł bez wskazania tytułu zapłaty.

G. P. uiściła w dniu 16 sierpnia 2010 r. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 90 zł bez wskazania tytułu zapłaty .

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji stwierdził, iż oparte na przepisach art. 353¹ k.c. w zw. z art. 750 k.c., oraz art. 509 k.c. powództwo okazało się zasadne w przeważającej części.

Sąd Rejonowy wskazał, iż strony łączyła umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych, która jest umową podobną do umowy zlecenia. Przedmiotem jej bowiem było świadczenie Operatora w tym przypadku mające charakter ciągły - usługi telekomunikacyjne, za które przewidziane zostało wynagrodzenie czyli opłata abonamentowa obciążające pozwaną i mające charakter świadczenia powtarzającego się, płatnego co miesiąc.

Sąd zauważył, iż strony w umowie zawarły dodatkowe postanowienie w postaci ustalenia opłaty specjalnej za rozwiązanie umowy przez Operatora z przyczyn leżących po stronie Abonenta. Według Sądu I instancji w niniejszej sprawie taka sytuacja zaistniała, albowiem pozwana nie uiściła zapłaty za trzy faktury łącznie na kwotę 223,43 zł, przy czym pierwsza faktura z terminem płatności do dnia 22.08.2009 r., druga – do dnia 22.09.2009 r. i trzecia do dnia 22.10.2009 r. Sąd dodał, iż na dzień złożenia przez (...) Sp. z o.o. w W. wypowiedzenia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych pozwana pozostawała w opóźnieniu co do zapłaty kwot wskazanych w tych fakturach i należy przyjąć, że nie wykazała, iż kwota 223,43 zł została pomniejszona o kwotę 85 zł, wskazaną w przelewie. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż wydruk takiego przelewu pozwana złożyła jako dowód w sprawie, jednakże nie wynika z niego, iż kwota 85 zł została zapłacona na poczet którejś z należności objętych fakturami nr (...) (z dnia 22.10.2009r. na kwotę 65,38 zł) (...) (z dnia 22.09.2009 r. na kwotę 88,73 zł) oraz (...) (z dnia 22.08.2009 r. na kwotę 69,32 zł). W ocenie Sądu I instancji podobnie należy ocenić drugi z wydruków przelewu złożonych przez pozwaną na kwotę 90 zł, uiszczoną 16 sierpnia 2010 r., gdyż również nie zostało wskazane na poczet jakiej należności pozwana płaci kwotę 90 zł.

Sąd uznał zatem, iż wydruki wymienionych przelewów dopuszczone w sprawie jako dowód nie doprowadziły do udowodnienia okoliczności zapłacenia kwot wynikających z ww. faktur należnych od pozwanej na rzecz (...) z o.o. w W.. W tej sytuacji pozwana na dzień 31 stycznia 2010 r. (termin wskazany w oświadczeniu o wypowiedzeniu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych) pozostawała w opóźnieniu co do zapłaty kwoty 223,43 zł i wobec tego umowa została wypowiedziana ze skutkiem prawnym na dzień 31 stycznia 2010 r. Sąd Rejonowy dodał, iż zgodnie z postanowieniem umownym Operator ((...)Sp. z o.o. w W.) miał zatem prawo w takiej sytuacji naliczyć opłatę specjalną za rozwiązanie umowy przed upływem Okresu Zastrzeżonego. Opłata ta została naliczona w kwocie 358,86 zł a wezwanie o jej zapłatę zostało zawarte w piśmie z dnia 07 maja 2011 r., które to wezwanie pozwana otrzymała, co przyznała na rozprawie w dniu 09 maja 2013 r.

W ocenie Sądu I instancji, strony mogły postanowić o ustaleniu opłaty specjalnej za rozwiązanie umowy przed terminem na jaki została zawarta (na czas określony) z przyczyn leżących po stronie Abonenta. Sąd nadmienił, iż zasady doświadczenia życiowego wskazują, iż umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawierane na czas określony z zasady wiążą się z promocją udzielaną abonentowi i czas trwania tej umowy ma równoważyć prawa i obowiązki stron, jeśli chodzi o operatora to w zakresie w jakim promocji udziela; w jakimś sensie umowa powinna się opłacić obu stronom.

Odnosnie podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia Sąd Rejonowy wskazał, iż inaczej należy ocenić ten zarzut w odniesieniu do nieuregulowanych należności wynikających z niezapłaconych faktur przedłożonych przez powódkę w sprawie a inaczej dla opłaty specjalnej w kwocie 358,86 zł. Sąd dodał, iż przedmiotem oceny w niniejszej sprawie mógł być wyłącznie termin przedawnienia dla kwoty dochodzonej pozwem, czyli opłaty specjalnej. Sąd I instancji zauważył, iż bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, zaś roszczenie o zapłatę kwoty 358,86 zł stałoby się wymagalne najwcześniej w dniu 01 lutego 2010 r., albowiem umowa została rozwiązana ze skutkiem na dzień 31 stycznia 2010 r., wobec czego od dnia 01 lutego 2010 r. należy liczyć termin przedawnienia roszczenia o zapłatę kwoty 358,86 zł, który zgodnie z przepisem art. 751 k.c., jest dwuletni. Sąd podkreślił, iż dwuletni termin biegnący od dnia 01 lutego 2010 r. zakończył swój bieg w dacie 01 lutego 2012 r., zaś pozew w sprawie został złożony w dniu 23 stycznia 2012 r. a zatem przed upływem terminu przedawnienia roszczenia. Skoro zatem termin przedawnienia roszczenia nie upłynął, pozwana nie mogła skutecznie uchylić się od jego zaspokojenia.

Odnosząc się do zarzutu braku zgody pozwanej na cesję wierzytelności, Sąd Rejonowy wskazał, iż taka zgoda nie jest wymagana. Według Sądu nie ma bowiem przepisu prawnego zakazującego cesji wierzytelności pieniężnej wynikającej z umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Sąd I instancji nadmienił, iż zakaz może dotyczyć wyłącznie nieuprawnionego transferu danych osobowych strony umowy, co nastąpi wówczas gdy zostały przekazane dane osobowe osoby, która w istocie rzeczy nie jest zobowiązana do zapłaty lecz przykładowo została obciążona niezasadnie karą umowną lub opłatą specjalną. Zdaniem Sądu Rejonowego w takiej sytuacji można rozważać odpowiedzialność odszkodowawczą cedenta z tytułu naruszenia dóbr osobistych, gdyż nikt nie może przekazywać danych osobowych bez podstawy prawnej. Sąd I instancji podkreślił, iż prawidłowa cesja wierzytelności to taka, która dotyczy wierzytelności istniejącej i cesja takiej wierzytelności pociąga za sobą prawidłowe przekazanie danych osobowych konkretyzujących wierzytelność. Sąd podniósł, iż przepis art. 509 k.c. stanowi generalne przyzwolenie na obrót wierzytelnościami pieniężnymi, zaś wyłączenie zastosowania tego przepisu może wynikać z postanowienia umownego. Nieprawidłowa jest zatem interpretacja pozwanej, iż skoro nie wyraziła zgody na cesję nie powinna ona mieć miejsca. W przedmiotowej sprawie, w umowie nie znajduje się zapis aby pozwana nie zgodziła się na cesję wierzytelności, wobec czego z uwagi na brak tego rodzaju oświadczenia woli, zastosowanie znajduje przepis art. 509 k.c.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy stwierdził, iż kwota zasadnie dochodzona pozwem to kwota 389,16 zł (358,86 zł + 30,30 zł odsetek), zaś w pozostałym zakresie należności skapitalizowanych odsetek powództwo podlegało oddaleniu jako nieuzasadnione.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. oraz art.100 zdanie drugie k.p.c.

Z powyższym wyrokiem nie zgodziła się pozwana, która w wywiedzionej apelacji, zaskarżyła wyrok w całości i wniosła o jego uchylenie, ewentualnie przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Ponadto apelująca wniosła o odstąpienie od obciążenia ją kosztami sądowymi w I i II instancji w całości oraz kosztami zastępstwa procesowego na rzecz powódki w związku z jej trudną sytuacją materialną.

Skarżąca wniosła także o przedłożenie przez powódkę zawartej umowy - zgody wydanej przez Komisji Nadzoru Finansowego dotyczącej egzekucji od pozwanej jako rzekomego dłużnika Firmy (...) S.A. (...) i długu przedawnionego i kary umownej która nie należy do powódki gdyż pozwana nie zawierała z powódką żadnej umowy.

Apelująca zarzuciła wyrokowi naruszenie artykułu 5 i art 6 k.c. wskazując, iż w myśl przepisów kodeksu cywilnego wszelkie czynności do przymusowego wyegzekwowania wierzytelności podejmowane przez inne podmioty w tym firmy lub kancelarie windykacyjne są dokonywane bez podstawy prawnej, gdyż firma windykacyjna nie jest organem egzekucyjnym lecz podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą w oparciu o przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r o swobodzie działalności gospodarczej.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, iż zgodnie z zasadą rozkładu ciężaru dowodu wyrażoną w art. 6 k.c., na powódce spoczywał obowiązek wykazania dochodzonej pozewm wierzytelności co do zasady i wysokości oraz kary umownej, która stanowi klauzulę niedozwoloną oraz przeniesienia wierzytelności na osoby trzecie. Według apelującej powódka swoje roszczenie wywodziła z art. 509 k.c. dotyczącego umowy przelewu wierzytelności, niemniej jednak nie udowodniła zasadności swojego roszczenia zgodnie z art 6 k.c.

Skarżąca wskazała, iż jak wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 lipca 2011 r., sygn. akt: P 1/10, przepis art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych, w części w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z Konstytucją, a więc wyciąg nie stanowi dowodu tego co zostało w nim zaświadczone a jedynie jest dokumentem prywatnym funduszu.

Zdaniem apelującej wniesione powództwo bez należytej podstawy w postaci kupionej wierzytelności nie wiadomo za jaką cenę, stanowi czyn niedozwolony w rozumieniu art 415 k.c.

Skarżąca zaznaczyła, że zgodnie z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego oraz ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 października 2009 r (III CZP 65/09) nie jest dopuszczalne domniemanie, iż samo umieszczenie wierzytelności jako zapis w księgach funduszu (...) przesądza że wierzytelność i kara umowna istnieją. Według apelującej Sąd I instancji w pierwszej kolejności powinien był zbadać nie tylko prawidłowość dostarczonych mu dokumentów i przesłanek do rozpatrzenia sprawy ale również sprawdzenia czy w księgach funduszu sekurytyzacyjnego taka wierzytelność istnieje, albowiem w niniejszym postępowaniu zostało jedynie wykazane iż dokonano transakcji zakupu określonych wierzytelność w grupowej ilości.

Skarżąca podkreśliła, iż neguje to że, posiada zadłużenie wobec powódki GO Firance (...). (...) z siedzibą w W.. Dodała, iż kierowanie sprawy do sądu przez powódkę należy potraktować jako sprawstwo kierownicze stosownie do art. 18 § 1 k.k. Apelująca wskazała także, iż w zawiadomieniu o przelewie wierzytelności powódka podała, iż Administrator Danych z siedzibą w W. powierzył przetwarzanie danych osobowych dla Kancelarii (...) i spółce (...) sp. z o.o. w związku z powyższym skarżąca wniosła o nakazanie przedłożenia tego dokumentu przez powódkę w celu weryfikacji czy faktycznie Administrator Danych osobowych powierzył i wydał zgodę na przetwarzanie danych osobowych pozwanej. Jednocześnie apelująca zwróciła uwagę, iż przelew wierzytelności na towarzystwo funduszy inwestycyjnych tworzący fundusz sekurytyzacyjny wymaga uzyskania przez wierzyciela zgody dłużnika będącego stroną czynności, jak również zgody dłużnika poddaniu się egzekucji na rzecz funduszu który nabył wierzytelność. Dodała także, iż art. 23 ust 1 pkt 1-5 ustawy o ochronie danych osobowych, przetwarzanie danych jest dopuszczalne m.in. wtedy gdy osoba które dane dotyczą wyraża na to zgodę. Z tego względu skarżąca uznała, iż przetwarzanie danych bez takiej zgody jest niemożliwe w zakresie niezawartych umów z powódką jako faktycznym wierzycielem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji prawidłowo uwzględnił częściowo powództwo.

Sąd Odwoławczy wskazuje, iż Sąd Rejonowy słusznie zauważył, iż niniejsze postępowanie dotyczy zwrotu należności z tytułu opłaty specjalnej za przedterminowe rozwiązanie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawartej

między pozwaną a (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w W.. Bezspornym jest także, iż powyższy podmiot przelał należącą do niego powyższą wierzytelność na rzecz powódki, o czym apelująca została zawiadomiona.

Zdaniem Sądu II instancji podzielić należało stanowisko Sądu Rejonowego, iż nabyta przez powódkę wierzytelność wynikała ze wskazanej wyżej umowy i nie jest efektem zastosowania w niej niedozwolonej klauzuli umownej. Sąd I instancji trafnie także stwierdził, iż wierzytelność ta nie jest przedawniona. Bezspornym jest bowiem, iż powództwo o zapłatę świadczenia z tytułu opłaty specjalnej zostało wniesione w dniu 23 stycznia 2012 r. a więc przed upływem dwuletniego terminu przedawnienia, który rozpoczął swój bieg w dniu 1 lutego 2010 r. z uwagi na rozwiązanie umowy z dniem 31 stycznia 2010 r.

Sąd Rejonowy prawidłowo również wskazał, iż wbrew stanowisku pozwanej, nie musiała ona wyrażać zgody na dokonanie cesji wierzytelności. Stosownie bowiem do treści przepisu 509 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Nadmienić należy, iż w przedmiotowej umowie brak jest zastrzeżenia zakazującego dokonywania przelewów wierzytelności przysługujących (...) z o.o. a zatem brak było przeszkód do dokonania takiej czynności na rzecz powódki.

Jeśli chodzi o wywody i twierdzenia podniesione w apelacji, Sąd Okręgowy stwierdza, iż są one całkowicie chybione i nie zasługują na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż powódka, niewątpliwie nie będąc organem egzekucyjnym, ma pełne prawo do dochodzenia należności wynikającej z nabytej wierzytelności. Wierzytelność niewątpliwie przysługiwała zbywcy tj. (...) z o.o. w W. i została w sposób prawidłowy nabyta przez powódkę. Nie ulega także wątpliwości, iż powódka wykazała zarówno fakt istnienia zobowiązania jak i skuteczność swojego nabycia tego prawa.

W pełni nietrafne jest także powołanie się skarżącej na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego dotyczące zapisów w księgach powódki, gdyż powódka nie powoływała się na zapisy księgowe a zawarła umowę przelewu wierzytelności. Jak zaś już wspomniano wcześniej, brak było przeszkód aby taką umowę zawrzeć. Nie sposób przy tym podzielić twierdzeń apelującej, iż powódka bez jej zgody nabyła jej dane osobowe, co jest niezgodne z prawem. Jak bowiem wynika z przywołanego wyżej przepisu art. 509 k.c., nabywca wraz z wierzytelnością nabywa dane dotyczące osoby dłużnika, gdyż w przeciwnym razie nie mógłby dochodzić od niego jej zapłaty. Inna byłaby sytuacja, gdyby przedmiotowe roszczenie spółce (...) Sp. z o.o. względem skarżącej nie przysługiwało a mimo to przekazałaby powódce dane osobowe pozwanej, jednakże w niniejszej sprawie taka okoliczność nie miała miejsca.

Na marginesie należy dodać, iż przywołany przez apelującą przepis art. 92 c ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych dotyczy przelewu wierzytelności banku na towarzystwo funduszy inwestycyjnych tworzące fundusz sekurytyzacyjny albo na fundusz sekurytyzacyjny. Nie ulega zaś wątpliwości, iż pierwotnym wierzycielem w przedmiotowej sprawie nie był bank, lecz operator telefonii komórkowej a zatem powyższy przepis nie znajduje w niniejszej sprawie zastosowania.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w sentencji.